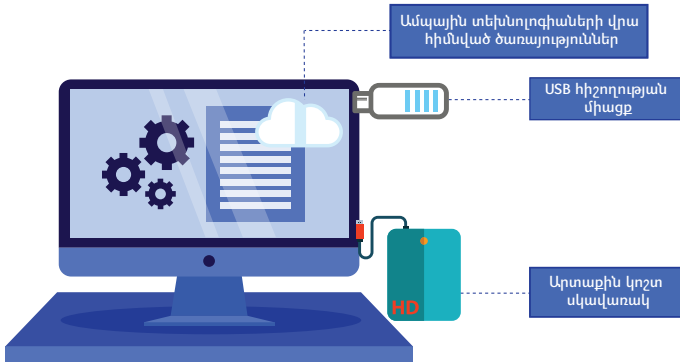




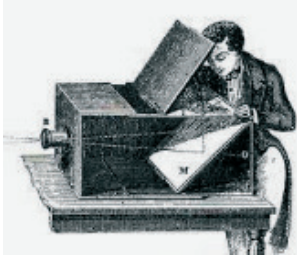
Ձեռագրեր, մագաղաթ, ձայնագրություն, մագնիսական ժապավեն, օպտիկական սկավառակներ, տեղեկատվության ձևաչափեր, ձայնագրման լազերային սարք, տեղեկատվական տեխնոլոգիա:



Դարերի ընթացքում տեղեկությունների պահպանման համար մարդիկ ի՞նչ մեթոդներ են կիրառել:

Տվյալների պահպանումը գիտելիքի կուտակման և փոխանցման միջոց է, որը հնարավորություն է տալիս կիրառել արդեն գոյություն ունեցող տվյալները:

Մարդկության կուտակած գիտելիքը չի կարող պահպանվել գենետիկ (ժառանգական) ճանապարհով: Հիշողությունը տեղեկությունների պահպանման առաջին գործիքն է: Հին ժամանակներում մարդիկ էպոսների, լեգենդների, առակների, հեքիաթների, երգերի տեսքով գիտելիքը փոխանցում էին սերնդեսերունդ: Բայց բնական աղետները, պատերազմներն ու համաճարակները հաճախ մարդկային մի ամբողջ ցեղախմբի ոչնչացման պատճառ կարող էին լինել, և արդյունքում կորստյան էր մատնվում սերունդների կուտակած գիտելիքի ողջ պաշարը: Տեղեկությունների անընդհատ աճող ծավալը ստիպել է մարդկանց դրանք ինչ-որ կերպ պահելու և փոխանցելու համար օգտագործել տարբեր նյութեր,



Մեզ հայտնի լուսանկարներից ամենահինը համարվում է 1826թ. ֆրանսիացի հայտնագործող Ժոզեֆ Նյեպսի կողմից օբսկուրի խցիկի (Niépce camera obscura) տեխնոլոգիայով արված «Տեսարան Լե Գրասի պատուհանից» լուսանկարը:



«Տեսարան Լե Գրասի պատուհանից», հեղինակ՝ Ժոզեֆ Նյեպս, 1826թ.:



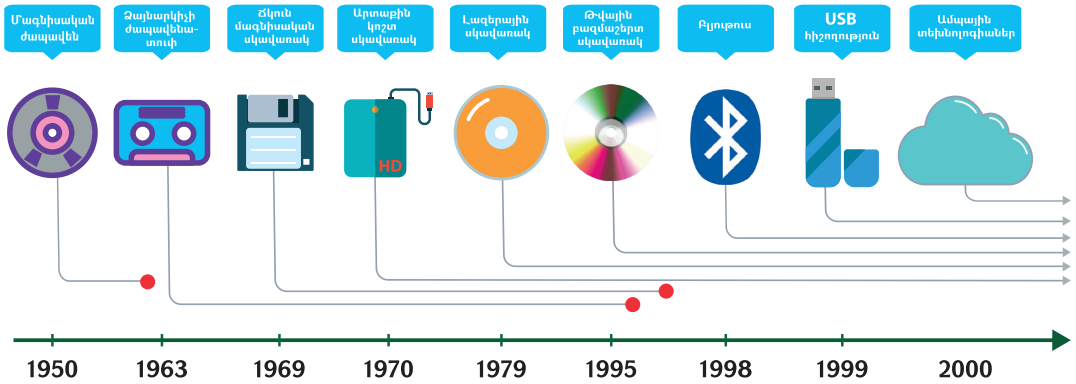
ստեղծել նորանոր միջոցներ: Մարդիկ միշտ հասկացել են, որ հուսալի չէ միայն հիշողությանը վստահելը, և հնագույն ժամանակներից ի վեր ձգտել են ամրագրել ամենակարևոր տեղեկությունը որևէ արտաքին կրիչի վրա՝ օգտագործելով իրենց հասանելի մեթոդները: Ձեռագրերը, օրինակ՝ մագաղաթը, ձայնագրությունը, մագնիսական ժապավենը, օպտիկական սկավառակները տվյալների պահպանման միջոցների օրինակներ են: Այսօր համակարգիչը մեծածավալ տեղեկատվության պահպանման հայտնի միջոց է: Այն կարող է մշակել և պահպանել տարբեր ձևաչափեր (տեքստեր, թվեր, լուսանկարներ, տեսանյութեր, ձայներ):

Պահպանման միջոցը նյութական օբյեկտ է, որն օգտագործվում է տվյալների պահպանման համար:

Թղթի գյուտի շնորհիվ հնարավոր դարձավ տվյալներն ավելի երկար պահպանել, փոխանցել և կուտակել: Մինչ օրս տպագիր թուղթը շարունակում է մնալ տեղեկատվության հիմնական միջոց, թեև խոշոր գրադարանների հսկա շտեմարաններից օգտվելը դյուրին չէ, քանի որ տեղեկույթի այդպիսի ծավալը բարդացնում է որոնումը: Խնդրի լուծումը հնարավոր է դարձել տեղեկատվական տեխնոլոգիաների շնորհիվ: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացմանը զուգահեռ՝ տվյալների պահպանման գործընթացները ժամանակի ընթացքում ենթարկվել են փոփոխության: Անցյալում գրում էին փայտով, սագի փետուրով, ածուխով, թանաքե գրիչով: Տասնիններորդ դարում հայտնագործեցին գրամեքենան ու տեսախցիկը: Լուսանկարչական ժապավենի վրա նկարվեցին ֆիլմեր ու պատկերներ: Այնուհետև ի հայտ եկան գրամոֆոնը, մեխանիկական դաշնամուրը, երգեհոնիկը:

Իսկ ոչ վաղ անցյալում արդեն հայտնվեցին մագնիսոտֆոնը, տեսանկարահանող սարքը, դրանց հաջորդեց սկավառակի վրա ձայնագրման լազերային սարքը: Արդեն մեր ժամանակներում տեղեկությունների պահպանման

վերը նշված սարքերին փոխարինելու եկան բջջային հեռախոսը, տեսախցիկը, համակարգիչը:



Հարցեր և առաջադրանքներ

1. Ինչ տարբերություն կա անհատի և մարդկության հիշողության միջև:
2. Թվարկե՛ք տեղեկատվական տեխնոլոգիաների միջոցով տեղեկությունների պահպանման առավելություններն ու թերությունները:
3. Համեմատե՛ք համակարգչում տեղեկատվության պահպանման կրիչները գրադարանում պահպանվող տեղեկույթի կրիչների հետ:
4. Բերե՛ք տեղեկությունների փոխանակման օրինակներ:
5. Ղ. Աղայանի «Անահիտ» հեքիաթում Վաչագանն ինչպե՞ս տեղեկացրեց Անահիտին իր գտնվելու վայրի մասին:



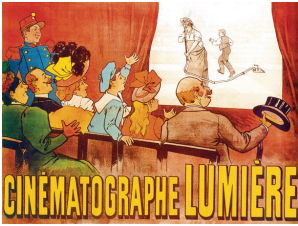
Առաջադրանք 1

Նկարագրե՛ք իրավիճակներ, երբ կօգտագործե՛ք՝

- ա.** միայն ձեր ուղեղը,
- բ.** հաշվիչ,
- գ.** համակարգիչ:



Չայնի գրանցումն ու վերարտադրումը առաջին անգամ կատարել է Թոմաս Էդիսոնը 1877 թ.: Դա անելու համար նա օգտագործել է իր գյուտը՝ ֆոնոգրաֆը:



Լյումիեր եղբայրները 1895 թ. ստեղծեցին առաջին կարճամետրաժ ֆիլմը, այն դարձավ իրադարձությունների տեսողական վերարտադրության առաջին փորձը:



Առաջադրանք 2

Ի՞նչ տեղեկություն է փոխանցում ստորև բերված տեքստը, որտեղի՞ց է մեջբերումը:

Քրշեց նախիրը մեր նախորդի հըսկան,
Ելավ Սասունի սարերն աննըման:
«Էյ ջան, սարեր,
Սասման սարեր,
Ինչ անուշ է
Ձեր լանջն ի վեր...»
Որ կանչեց, նըրա ձենից ահավոր
Դըղրդոց-դըմբոլմբոցն ընկավ սար ու ծոր:
Վայրի գազաններ բըներից փախան,
Քարեքար ընկան, դատարկուն եղան:
Դավիթն էր. ընկավ նրանց ետևից,
Որին մի սարից, որին մի ծորից,
Գել, ինձ, առյուծ, արջ ու վագրը բըռնեց,
Հավաքեց, բերավ, իր նախրին խառնեց
Ու առաջն արավ դեպ Սասմա քաղաք:
Ոռնոց, մըռնչյուն, աղմուկ, աղաղակ...
Վախկոտ քաղքըցիք մին էլ ինչ տեսան,
Հենց քաղքի վըրա անհամար գազան...
«Վայ, հարայ, փախեք...»



Ստուգի՛ր գիտելիքներդ

1. **Նշվածներից որո՞նք են եղել տեղեկատվության աղբյուր թղթի գյուտից առաջ:**
 - ա. Մագաղաթ
 - բ. Համակարգիչ
 - գ. Ժայռապատկեր
 - դ. Հեռախոս
 - ե. Մետաքս
 - զ. Լազերային սկավառակ
 - է. Մագնիսական սկավառակ
 - ը. Պապիրուս
 - թ. Ֆլեշ հիշող սարք
 - ժ. Կավե տախտակներ
2. **Գիտելիքի կուտակման և փոխանցման միջոց, որը թույլ է տալիս մարդուն վերարտադրել արդեն գոյություն ունեցող տվյալները՝**
 - ա. տվյալների պահպանում,
 - բ. տվյալների մշակում,
 - գ. տվյալների նույնականացում: